

Рівненський державний гуманітарний університет

Кафедра міжнародних відносин та політології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

Спеціальність **121 Інженерія програмного забезпечення**

Освітня програма «**Інженерія програмного забезпечення**»

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Факультет **математики та інформатики**

2024-25 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 121 Інженерія програмного забезпечення за освітньою програмою «Інженерія програмного забезпечення»

Мова навчання: українська

Розробники: Кундеус О.М., доцент кафедри міжнародних відносин та політології,
канд. політ. наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та політології.

Протокол від 26 серпня 2024 року № 1.

Завідувач кафедри

Крет Р.М.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету математики та інформатики.

Протокол від 3 вересня 2024 року № 7.

Голова навчально-методичної комісії

Гнедко Н. М.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
Кількість кредитів: 3 Модулів: 2 Змістових модулів: 3 Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат Загальна кількість годин: 90 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 2 самостійної роботи студента: 4	Галузь знань: 12 Інформаційні технології Спеціальність: 121 Інженерія програмного забезпечення Освітня програма: «Інженерія програмного забезпечення» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр:	
		5-й	5-й
		Лекції:	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські:	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні:	
		-	-
		Самостійна робота:	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
-	-		
Вид контролю:			
Залік	Залік		

Передумови для вивчення дисципліни: Історія України, Історія української культури

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Соціально-політичні студії» відноситься до обов'язкових компонентів загальної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 121 Інженерія програмного забезпечення галузі знань 12 Інформаційні технології. Робоча програма навчальної дисципліни складена у відповідності до освітньо-професійної програми «Інженерія програмного забезпечення» підготовки бакалаврів за названою спеціальністю.

Зміст курсу охоплює вивчення суспільства як цілісної системи, виявлення законів соціальної взаємодії соціальних груп, інститутів, особистості; політики, політичних відносин і процесів; політичної культури, політичних систем і режимів, політичних партій та суспільно-політичних рухів, класів, соціальних груп, кланів, еліт, їх інтересів, форм діяльності, методів боротьби за владу тощо.

Основна мета – формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань, умінь, навичок та інших компетентностей щодо аналізу соціально-політичних реалій, діяльності соціально-політичних інститутів, цінностей політичної культури що має сприяти у майбутніх

правників здатності раціонально і критично оцінювати соціально-політичні феномени та робити усвідомлений політичний вибір.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- теоретична і практична підготовка майбутніх фахівців в галузі інформаційних технологій з питань актуальних проблем розвитку соціальної і політичної сфер суспільства;
- формування навичок аналізу, раціонального та критичного оцінювання соціально-політичних подій та явищ;
- розвиток умінь грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції щодо механізмів функціонування соціополітичних систем, зміни політичних режимів та сутності світової політики в епоху глобалізації.

Згідно з освітньо-професійною програмою навчальна дисципліна «Соціально-політичні студії» має забезпечити формування у здобувачів вищої освіти відповідних **компетентностей**.

Загальні компетентності

K08. Здатність діяти на основі етичних міркувань

K10. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

K11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

K12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності

K20. Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни «Соціально-політичні студії» здобувачі вищої освіти мають засвоїти: значення основних категорій соціології та політології, зміст соціальних і політичних інститутів, влади як суспільнополітичного феномену, особистості як суб'єкта соціальнополітичних відносин, місця й ролі лідерства та еліт у соціальнополітичній ієрархії, політичної культури як суспільного явища, соціально-політичних процесів у суспільстві, соціальних відхилень та конфліктів, громадської думки та соціально-політичних технологій, сутності світової політики в епоху глобалізації.

Згідно з освітньо-професійною програмою мають бути досягнуті наступні **програмні результати навчання**:

ПР01. Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.

ПР02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.

На завершення вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають:

знати:

- роль і місце суспільно-політичних наук у системі гуманітарного знання в суспільстві;
- поняттєво-категоріальний апарат соціології та політології і структуру соціологічного та політологічного знання;

- соціальні та політичні закони і закономірності суспільного життя, засади та особливості управління державою і взаємообумовленість політичної, економічної, культурної, правової та інших сфер життя соціуму;
- особливості формування та функціонування соціальних і політичних інститутів суспільства (держави, політичної влади, освіти, культури, виборчих систем, засобів масової інформації);
- особливості соціально-політичних відносин, причини та наслідки соціально-політичних конфліктів;
- основні підходи до розробки програм соціологічних досліджень та політичних технологій.

вміти:

- аналізувати та пояснювати особливості, причини і наслідки суспільних процесів, що відбуваються в соціальній і політичній сферах суспільства, зокрема українського;
- оцінювати та узагальнювати інформацію щодо ефективності діяльності соціальних і політичних інститутів суспільства;
- аналізувати тенденції розвитку всіх елементів соціальної структури українського суспільства у контексті домінуючих світових тенденцій;
- виявляти причини соціальних і політичних конфліктів і прогнозувати їх наслідки для різних соціальних груп;
- прогнозувати вплив різних соціально-політичних чинників на розбудову України як демократичної, правової, соціальної держави, формування громадянського суспільства;
- демонструвати розуміння впливу фундаментальних цінностей демократії на майбутнє України, її євроінтеграційні перспективи.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Суспільство як об'єкт соціально-політичного аналізу»

Тема 1. Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна.

Об'єкт і предмет соціально-політичних студій. Закономірності функціонування та розвитку соціально-політичної сфери суспільства. Структура соціально-політичного знання: категорії, методи та функції. Формування парадигм сучасної вітчизняної та зарубіжної соціально-політичної думки. Концепції соціально-політичного знання.

Тема 2. Суспільство у соціально-політичному дискурсі.

Суспільство як соціальна система. Типи і ознаки суспільства. Соціальна структура суспільства та її підструктури. Соціальні групи як елемент соціальної структури суспільства. Соціальна стратифікація. Соціальна нерівність та соціальна політика. Процес соціальної мобільності: види, канали, спрямованість і динаміка.

Тема 3. Базові соціальні інститути.

Поняття соціального інституту. Механізм інституціоналізації. Загальні ознаки й структурні елементи соціального інституту. Види соціальних інститутів. Основні функції соціальних інститутів. Місце і роль політичних інститутів у системі соціальних інституцій суспільства. Особливості політичних інститутів. Політичні інститути (держави, політичні партії, громадсько-політичні рухи тощо) як елементи політичної системи суспільства. Функціональна характеристика політичних інститутів суспільства.

Змістовий модуль 2. «Влада, політика, особистість»

Тема 4. Влада і політика.

Влада і політика як феномени цивілізації та об'єкти соціально-політичного аналізу. Джерела, ресурси і носії влади у суспільстві. Різновиди влади, її рівні та функції; соціально-політичні й правові механізми здійснення політичного панування. Особливості реалізації владних відносин у публічній та «тіньовій» сфері політики; проблема соціального

делегування влади. Легітимність та легітимація політичної влади. Дисперсія і дифузія влади. Політичні режими: сутність, різновиди та ознаки, критерії оцінки.

Тема 5. Особистість і політика.

Особистість: поняття, структура, функції особистості, її соціальний статус та соціальна роль. Соціальна типологія особистості. Соціально-політична діяльність і поведінка особистості. Соціалізація людини: структура, механізми й етапи; характеристики політичної соціалізації. Феномен лідерства у суспільстві. Соціальні якості політичних лідерів, функції та механізми впливу. Типології лідерства у політичній практиці держави та партій. Сутність феномену еліти. Пліуралізм еліт у сучасному соціумі. Структура та соціальні функції політичної еліти. Механізми й канали рекрутування політичної еліти. Динаміка еліти: «обмін еліт», закон «циркуляції еліти» як проблема політичної наступності.

Змістовий модуль 3. «Соціальні та політичні процеси і явища»

Тема 6. Культура як регулятор соціальних відносин.

Поняття та функції культури. Політична культура: сутність, структура, види, форми та функції. Типологія політичних культур. Формування політичної культури. Політичні субкультури. Культурний шок, способи вирішення.

Тема 7. Соціальні та політичні процеси.

Соціальний та політичний процеси як складові суспільного розвитку: взаємозв'язок, особливості протікання та рівні прояву. Специфіка політичного процесу як елементу соціальної динаміки. Структурна композиція та фази розвитку соціально-політичного процесу. Основні форми і способи протікання соціально-політичних процесів. Типологія соціально-політичних процесів: трансформація, модернізація, модифікація. Соціально-політичні процеси у транзитивних суспільствах. Особливості політичного процесу в Україні.

Тема 8. Соціальні відхилення та конфлікти.

Сутність, ознаки та типи соціальних відхилень. Соціальні норми і соціальний контроль як механізми регуляції поведінки людей. Конфлікт як соціальний феномен і результат соціальних відхилень: сутність, структура, функції. Особливості соціально-політичних конфліктів: джерела, причини, динаміка. Прогнозування, профілактика та врегулювання соціально-політичних конфліктів. Політична відповідальність влади. Роль правових інститутів у механізмі розв'язання соціально-політичних конфліктів.

Тема 9. Громадська думка та соціально-політичні технології.

Громадська думка як соціальний інститут: сутність, природа, механізм функціонування. Використання громадської думки у регулюванні економічної, соціальної та політичної сфер суспільства. Соціальні технології: сутність та призначення. Зміст та функції соціально-політичних технологій. Типологія соціально-політичних технологій.

Тема 10. Світова політика.

Світова політика: сутність і процеси розвитку. Держави та міжнародні організації як суб'єкти світової політики. Глобалізація як мегатенденція світової політики. Глобальні проблеми сучасності. Антиглобалізм. Геополітичні виклики XXI ст.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
лек.		пр.	лаб.	інд.	с.р.	лек.		пр.	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. «Суспільство як об'єкт соціально-політичного аналізу»												
Тема 1. Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна.	9	2	1			6	9	1				8

Тема 2. Суспільство у соціально-політичному дискурсі.	9	2	1			6	9	1				8
Тема 3. Базові соціальні інститути.	9	2	1			6	9		1			8
Разом за змістовим модулем 1	27	6	3	-	-	18	27	2	1	-	-	24
Змістовий модуль 2. «Влада, політика, особистість»												
Тема 4. Влада і політика.	9	2	1			6	9	1				8
Тема 5. Особистість і політика.	9	2	1			6	9		1			8
Разом за змістовим модулем 2	18	4	2	-	-	12	18	1	1	-	-	16
Змістовий модуль 3. «Соціальні та політичні процеси і явища»												
Тема 6. Культура як регулятор соціальних відносин.	9	2	1			6	9	1				8
Тема 7. Соціальні та політичні процеси.	9	2	1			6	9	1				8
Тема 8. Соціальні відхилення та конфлікти.	9	2	1			6	9		1			8
Тема 9. Громадська думка та соціально-політичні технології.	9	2	1			6	9	1				8
Тема 10. Світова політика.	9	2	1			6	9		1			8
Разом за змістовим модулем 3	45	10	5	-	-	30	45	3	2	-	-	40
Модуль 2												
ІНДЗ												
Усього годин	90	20	10	-	-	60	90	6	4	-	-	80

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з.п	Назва теми та питання, що розглядаються	Кількість годин
1.	Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна. Об'єкт і предмет соціально-політичних студій. Категоріальний апарат і функції соціально-політичних студій. Методологія соціально-політичних досліджень. Концепції соціально-політичного знання.	1
2.	Суспільство у соціально-політичному дискурсі. Суспільство як соціальна система. Поняття «соціальна спільність» і «соціальна група». Соціальна структура суспільства. Сутність та історичні типи соціальної стратифікації. Соціальна мобільність, види мобільності.	1
3.	Базові соціальні інститути. Поняття, ознаки, структура й види соціальних інститутів.	1

	Функції соціальних інститутів та зміни, що відбуваються в них. Освіта як соціальний інститут. Шлюб і сім'я як соціальний інститут. Проблеми розвитку сім'ї в сучасному суспільстві.	
4	Влада і політика. Політика як суспільне явище. Сутність політичної влади та її структура. Проблеми легітимності влади. Політичні режими.	1
5.	Особистість і політика. Людина як суб'єкт і об'єкт політики. Політична участь. Політична соціалізація. Політичне лідерство.	1
6.	Культура як регулятор соціальних відносин. Поняття та функції культури. Основні елементи культури. Види та форми культури. Культурний шок.	1
7.	Соціальні та політичні процеси. Соціальний та політичний процеси як складові суспільного розвитку. Типологія політичного процесу. Основні види політичних процесів. Особливості політичного процесу в Україні.	1
8.	Соціальні відхилення та конфлікти. Соціальний контроль і соціальні норми. Поняття й види поведінки, що відхиляється. Теорії, що пояснюють причини виникнення девіації. Соціально-політичний конфлікт: джерела, види, динаміка.	1
9.	Громадська думка та соціально-політичні технології. Поняття та природа «громадської думки». Поняття «соціально-політична технологія»: визначення, сутність, типологія. Вибірчі технології: сутність та різновиди. Вибірчі технології в електоральному процесі України.	1
10.	Світова політика. Зародження й розвиток міжнародних відносин. Поняття «система міжнародних відносин». Світова політика: формування і зміст наукової дисципліни. Особливості політичної структури сучасного світу і тенденції її розвитку. Глобалізація сучасного світу як ключова тенденція світового розвитку. Глобальні проблеми сучасності. Геополітика.	1
	Усього годин	10 год.

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів в/о є однією з основних форм навчального процесу. Лише самостійна робота в комплексі з іншими формами навчання забезпечує глибоке вивчення та всебічне засвоєння здобувачами в/о матеріалу, оволодіння методами наукового мислення, виховання у них творчих, аналітичних підходів до вивчення дисципліни. Форми самостійної роботи здобувачів в/о можуть бути різноманітними: вивчення і конспектування документів та інших історичних джерел, навчальної та навчально-методичної літератури, монографій і наукових статей, написання тематичних повідомлень, доповідей, рефератів.

Основна ділянка самостійної роботи – уважне читання і конспектування передбачених до семінарського заняття основних джерел та літератури. Це обов'язкова вимога при вивченні соціально-політичних знань, один з головних елементів модульно-рейтингової системи оцінки знань здобувачів в/о.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-політичні науки в системі гуманітарного знання та їх роль у суспільстві.	5
2	Соціологія та політологія в структурі «Соціально-політичних студій». Соціальні та політичні закони.	5
3	Основні етапи розвитку соціально-політичної думки.	5
4	Суспільство у соціально-політичному дискурсі.	5
5	Політика як соціальне явище.	5
6	Соціальні та політичні інститути суспільства.	5
7	Влада та політика.	5
8	Держава як соціальний та політичний інститут.	5
9	Політична ідеологія та політична культура. Політична соціалізація.	5
10	Політична еліта та політичне лідерство. Політичні конфлікти та кризи.	5
11	Політичні технології та громадська думка.	5
12	Світовий політичний процес. Геополітика.	5
	Разом	60

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тематика рефератів

1. Соціологія в системі суспільних наук.
2. Основні наукові підходи до розуміння сутності людини.
3. Соціальна мобільність: сутність, види, параметри.
4. Сучасні теорії соціалізації.
5. Характеристика основних концепцій соціальної структури суспільства.
6. Еволюція уявлень про суспільство.
7. Визначення сутності соціального конфлікту.
8. . Форми і способи розв'язання соціальних конфліктів.
9. Загальне та особливе у поглядах Платона та Аристотеля на державу, владу, власність.
10. Порівняльний аналіз вчень Н.Макіавеллі та Ш. Монтеस्क'є про політику і державу.
11. Поняття суверенітету у концепції Ж. Бодена.
12. Проблеми відношень між особистістю і державою в політичних концепціях Т. Гоббса та Дж. Локка.
13. Макс Вебер про політику як покликання і професію.
14. Основні ідеї марксистської концепції політики і політичних відносин.
15. Біхевіоризм як основний метод політичних досліджень американської політології ХХ ст.

16. Сучасна зарубіжна політологія: основні ідеї та напрями дослідження політики.
17. Концепція трансформації посткомуністичних суспільств З. Бжезінського.
18. Періодизація політичної історії та політичної думки в Україні.
19. Проблеми лідерства у сучасній Україні.
20. Демократичний політичний режим: сутність та ознаки.
21. Сучасні концепції демократії.
22. Поняття виборів та їх роль у формуванні та функціонуванні демократичної держави.
23. Сутність, характерні риси та функції політичного лідерства.
24. Політична культура: сутність, структура, функції.
25. Основні теорії соціальної структури суспільства. Сутність і політичне значення поняття «середній клас».
26. Выборча кампанія. Основні етапи виборчої кампанії.
27. Політична складова міжнародних відносин. Специфіка і засоби зовнішньої політики.
28. Громадсько-політичні об'єднання: сутність та різновиди. Громадянське суспільство.
29. Сутність та функції політичних партій.
30. Сутність та основні чинники формування політичної свідомості.
31. Політична соціалізація. Етапи та моделі політичної соціалізації.
32. Поняття та функції геополітики. Основні геополітичні концепції.
33. Глобалізація як феномен сучасності.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 – самостійна робота (виконання завдань, підготовка до практичних занять, семінарів);
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

- МО1 – екзамени;
- МО2 – усне або письмове опитування;
- МО6 – реферати, есе;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

13. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти складається з двох етапів:

- поточного контролю;
- підсумкового контролю (екзамен).

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни на практичних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення вмінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, вмінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентацію).

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання домашніх завдань та вирішення проблемних питань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуального завдання.

Поточний контроль знань, умінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів роботи:

- тестові завдання;
- обговорення проблеми, дискусія;
- презентації результатів роботи;
- інші.

Об'єктом підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти є екзамен. На нього виносяться вузлові питання, комплексні завдання, що потребують творчого підходу і вміння синтезувати отримані знання. Таким чином, засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усне та письмове опитування; поточне і контрольне тестування; контрольні роботи по закінченню вивчення змістового модуля; виконання самостійних та індивідуальних творчих завдань.

Види та методи навчання і оцінювання

Код ЗК, СК	Назва компетентності	Код ПРН	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання
K08	Здатність діяти на основі етичних міркувань.	ПР02	Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2, МО6, МО7, МО8.
K10	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ПР02	Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2, МО6, МО7, МО8.
K11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПР02	Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.	МН1, МН2, МН4, МН6.	МО1, МО2, МО6, МО7, МО8.
K12	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі	ПР02	Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2, МО6, МО7, МО8.

	розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				
K20	Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.	ПРО1	Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2, МО6, МО7, МО8.

14. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими критеріями оцінювання та рівнями компетентності:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	високий (творчий)	відмінно
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно	достатній (конструктивно-варіативний)	добре

			виправляє допущені помилки, кількість яких незначна		
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	середній (репродуктивний)	задовільно
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне і підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного та практичного матеріалу під час аудиторних занять і самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання лабораторних завдань; оцінка (бали) за індивідуальну науково-дослідну роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій, рефератів тощо.

15. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання студентів, що реалізується в ході виконання і захисту лабораторних робіт, виконання ІНДЗ та модульного контролю, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та європейською кредитно-трансферною системами (ЄКТС).

Розподіл балів за видами освітньої діяльності

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Залік	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2		Змістовий модуль № 3							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		
24			16		40					10	10	100

16. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Самостійна робота студентів над теоретичним та практичним матеріалом навчальної дисципліни здійснюється в таких формах:

- вивчення теоретичного матеріалу, що викладений на лекційних заняттях та призначеного для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять і семінарів та виконання індивідуальних навчальних завдань.

В якості навчально-методичного забезпечення самостійної роботи студентів використовується базова та додаткова література з дисципліни, Інтернет-ресурси, матеріал лекцій, методичні рекомендації для підготовки до практичних занять і семінарів.

17. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Соціально-політичні студії: об'єкт, предмет, категорії і функції.
2. Закони соціально-політичної сфери суспільства.
3. Загальнологічні методи дослідження соціальнополітичних об'єктів.
4. Загальні методи дослідження соціально-політичних об'єктів.
5. Методи емпіричних досліджень соціально-політичних об'єктів.
6. Становлення та розвиток світової соціально-політичної думки.
7. Становлення та розвиток вітчизняної соціально-політичної думки.
8. Сучасні парадигми соціально-політичного знання.
9. Суспільство як соціальна система.
10. Ознаки і типи суспільства.
11. Поняття та види соціальних груп як елемент соціальної структури суспільства.
12. Соціальна стратифікація: сутність, види, чинники, що їй сприяють.
13. Соціальна мобільність: сутність, типи, кількісні оцінки процесів мобільності.
14. Політична система суспільства: сутність, основні теорії, структура, функції, типи.
15. Соціальний інститут: сутність, структурні елементи та функції.
16. Види соціальних інститутів.
17. Політичні інститути: сутність, елементи, функції, класифікація.
18. Держава як основний політичний інститут суспільства: сутність, концепції походження, типологія, функції.
19. Громадянське суспільство: сутність, генезис становлення концепції, мета, головні риси, інституції і функції.
20. Соціальна організація: поняття, ознаки та структура.
21. Закони, принципи та типологія соціальних організацій.
22. Управління соціальними організаціями: сутність, принципи, стиль керівництва.
23. Політична партія: поняття, функції, типологія.
24. Суспільно-політичний феномен влади: сутність, ознаки, різновиди.
25. Політична влада: поняття, специфіка, різновиди, дисперсія, функції.
26. Державна влада як політико-правове явище публічного характеру, її головні риси.
27. Легітимність та легітимація: поняття, типологія легітимності, її функції; причини

- делегітимації.
28. Політика як соціальне явище: поняття, ознаки, види, функції, принципи формування і здійснення.
  29. Політичний режим як спосіб здійснення влади в державі: сутність, критерії оцінки.
  30. Тоталітарний, авторитарний, демократичний політичні режими: поняття та ознаки.
  31. Поняття особистості та специфіка соціологічного підходу до аналізу особистості.
  32. Соціальний статус і соціальна роль особистості в суспільно-політичному житті, види та особливості прояву.
  33. Соціалізація людини: поняття, структура та механізми.
  34. Характеристики політичної соціалізації.
  35. Феномен лідерства у суспільстві.
  36. Політичне лідерство: поняття, структура, функції.
  37. Типології політичних лідерів за різними критеріями.
  38. Сутність феномену еліти.
  39. Поняття, структура та соціальні функції політичної еліти.
  40. Поняття, структура та функції політичної культури.
  41. Політична свідомість як елемент політичної культури.
  42. Буденний (емпіричний) та теоретичний рівні функціонування політичної свідомості.
  43. Діяльнісний аспект політичної культури: політична участь та політична поведінка.
  44. Типологія політичних культур за різними критеріями.
  45. Політичні субкультури: поняття та види.
  46. Шляхи і чинники формування політичної культури.
  47. Поняття та ознаки соціального процесу.
  48. Політичний процес: сутність і стадії розвитку.
  49. Основні типи соціально-політичних процесів.
  50. Політична трансформація, модернізація та модифікація: порівняльна характеристика.
  51. Специфічні ознаки політичного процесу у транзитивних суспільствах.
  52. Соціальні відхилення: сутність, основні ознаки.
  53. Типологія соціальних відхилень.
  54. Соціальні норми як механізм соціальної регуляції поведінки людей.
  55. Соціальний контроль як механізм соціальної регуляції поведінки людей.
  56. Конфлікт як соціальний феномен: сутність, структура, функції.
  57. Особливості соціально-політичних конфліктів: джерела, причини, динаміка.
  58. Прогнозування, профілактика та урегулювання соціально-політичних конфліктів.
  59. Роль правових інститутів у механізмі розв'язання соціально-політичних конфліктів.
  60. Громадська думка як соціальний інститут: сутність, природа, механізм функціонування.
  61. Соціально-політичні технології: визначення, сутність, типологія.
  62. Вибірчі технології: сутність та різновиди.
  63. Світова політика як соціальний феномен.
  64. Актори (суб'єкти) світової політики.
  65. Сучасний світовий політичний процес: сутність й напрями розвитку.
  66. Глобалізація і проблеми світового розвитку.
  67. Антиглобалізм: сутність, особливості становлення і розвитку.
  68. Глобальні виклики сучасного світу.
  69. Генезис геополітики.
  70. Геополітичні виклики ХХІ ст.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Баранівський В. Ф. Політологія. Нац. акад. упр. Київ: НАУ, 2016. 235 с.
2. Барматова, С. П. Політична соціологія: курс лекцій / С.П. Барматова. Київ: Аналітичний

- центр вивчення суспільства, 2003. 252 с.
3. Воронянський О.В. Політологія: підручник Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. Харків: ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. 179 с.
  4. Мельник Л.М., Дужа І.А. Політологія: навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2019. 426 ст.
  5. Пірен М. І. Загальна соціологія: підруч. для студентів ВНЗ. Київ: Персонал, 2014. 477 с.
  6. Політологія: підручник за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. унт ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 460 с.
  7. Ситник О.І. Соціально-політичні студії. Конспект лекцій. Луцьк: Луцький НТУ, 2017. 68 с.
  8. Соціологічні та політологічні студії: підручник для студентів вищих закладів освіти. За ред. А.С.Лобанової. Київ: Каравела, 2018. 520 с.
  9. Требін М. П. Соціально-політичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 696 с.
  10. Требін М. П. Соціально-політичні студії: посіб. для підгот. до іспиту. Харків: Право, 2019. 138 с.
  11. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підруч. для студ. вищ.навч. закл. / П. П.Шляхтун. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 471 с.

Допоміжна:

1. Вишняк О.І. Електоральна соціологія: історія, теорії, методи: Монографія/ О.І. Вишняк. Київ: Інститут соціології НАН України, 2000. 310 с.
2. Політологічний енциклопедичний словник за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2015. 816 с.
3. Соціологія: Словник термінів і понять / За ред. Є.А. Беленького, М.А. Козловця. Київ: Кондор, 2006. 372 с.
4. Соціологія: терміни і поняття. Навчальний енциклопедичний словник-довідник / за заг. ред. В.М. Пічі Львів: «Новий світ-2000», 2018. 658 с.
5. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід / За ред. В.В. Танчера, В.П. Степаненка. Київ: Інститут соціології НАН України, 2004 244 с.
6. Сучасна політична лексика : енциклопед. словник-довідник / за наук. ред. Хоми Н. М. Львів: «Новий Світ-2000», 2015. 396 с.
7. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник/ За ред. Н.Костенко, Л. Скокової. Київ: Ін-т соціології НАН України, 2009. 400 с.

19. ІНФОРМАЦІЙНІ (ІНТЕРНЕТ) РЕСУРСИ

- Опорний конспект лекцій з дисципліни Соціально-політичні студії. Центр дистанційного навчання ІР. Режим доступу: <https://m.ir.rv.ua/course/index.php?categoryid=5>
- Завдання та методичні рекомендації для виконання практичних завдань з навчальної дисципліни Соціально-політичні студії. Центр дистанційного навчання ІР. Центр дистанційного навчання ІР. Режим доступу: <https://m.ir.rv.ua/course/index.php?categoryid=5>
- Робоча програма з навчальної дисципліни Соціально-політичні студії. Центр дистанційного навчання ІР. Центр дистанційного навчання ІР. Режим доступу: <https://m.ir.rv.ua/course/index.php?categoryid=5>
- Силабус з навчальної дисципліни Соціально-політичні студії. Центр дистанційного навчання ІР. Центр дистанційного навчання ІР. Режим доступу: <https://m.ir.rv.ua/course/index.php?categoryid=5>